

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ГНІЗДУВАННЯ ДРОЗДА ЧОРНОГО *TURDUS MERULA* L. В МЕЖАХ АРЕАЛУ

Попельнюх В.В., Чован О.О.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Гніздову біологію дрозда чорного вивчали протягом весняного та літнього періодів 2002-2003 років в Карлівському районі (долина р. Орчик) та на території регіонального ландшафтного парку «Нижньоворсклянський» (Кобеляцький район). Метою дослідження було проведення порівняльної характеристики деяких аспектів біології розмноження цього виду в різних частинах ареалу. Знайдені гнізда описували за такими показниками: місце будівництва (вид рослин), розміри, висота розташування, кількість яєць, їх колір, розмір та вага [3]. Вік пташенят визначали за станом оперення [1].

Детально описувалась поведінка дорослих птахів біля гнізда під час насиджування кладки та вигодовування пташенят. Встановлювалися строки відкладання яєць, вилуплення пташенят, терміни перебування їх у гнізді. В подальшому ці дані використовувались для порівняльної характеристики відповідних параметрів в різних частинах ареалу. Всього було проаналізовано 15 гнізд дрозда чорного. Наші дослідження порівнювалися з даними, які отримані в Житомирській області (на північному заході України), Білорусії та Північно-Західній частині Росії [2; 4; 5].

За даними досліджень в Полтавській області дрізд чорний найчастіше будує гнізда на дубі, гліді, груші (по 20%) та 40% на інших деревах та кущах, в Ленінградській області 50% гнізд розташовувалося на дубі, по 13% на сосні та яблуні, 24% на інших видах рослин та на землі. У Білорусії розподіл гнізд був приблизно таким же [2; 4; 5].

За висотою розміщення гнізд у межах ареалу не спостерігали суттєвих відмінностей (цей показник в середньому складав 1-2 м з крайніми показниками 0-10 м). Майже не відрізнялася й кількість яєць в кладці та їх розміри (середній розмір кладок та розміри яєць становили, відповідно, 5 яєць (lim 3-6) та 20,3 мм (lim 27,0×21,5).

Таким чином, в межах основного ареалу дрозда чорного не спостерігається суттєвих відмінностей в розташуванні гнізд, розмірі кладки та морфометричних параметрах яєць.

Література

1. Мальчевський А. С. Гнездовая жизнь певчих птиц.– Ленинград, 1959. – 187с.
2. Мальчевский А.С., Пукинский Ю.Б. Птицы Ленинградской области и сопредельных территорий. Л., 1983. – Т.2.
3. Михеев А.В. Определитель птичьих гнезд. М., 1975.
4. Никифоров М.Е., Яминский Б.В., Шкляров Л.П. Птицы Белоруссии. Справочник-определитель гнезд и яиц. Мн.: Выш. шк., 1989. – 479 с.
5. Хлебешко В. Н., Цицюра В. К. Фенология гнездования птиц северо – востока Житомирского полесья. – Житомир, 1993.– 37 с.

ЕТАПИ РОЗШИРЕННЯ АРЕАЛУ САДОВОЇ ОЧЕРЕТЯНКИ *ACROSERNALUS DUMETORUM* ВЛҀТН У ПІВНІЧНОМУ НАПРЯМКУ

Попельнюх В.В.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Перші згадки про садову очеретянку на півночі Ленінградської обл.